

WIJ **B**EATRIX, BIJ DE GRATIE GODS,
KONINGIN DER NEDERLANDEN,
PRINSES VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Besluit van
tot wijziging van het Besluit vergunningen
Natuurbeschermingswet 1998 in verband met de
toevoeging van categorieën van projecten en
andere handelingen waarop het vergunningvereiste
van de Natuurbeschermingswet 1998 niet van
toepassing is

Op de voordracht van Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 20 december
2007, TRCJZ/2007/4012;

Gelet op artikel 19da, eerste en tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 en op artikel 18
van de Flora- en Faunawet;

De Raad van State gehoord (advies van [datum], nr. ...);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van
[datum], TRCJZ/...;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I

Het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998 wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 komt te luiden:

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

- ammoniakdepositie: depositie van ammoniak op de dichtstbijzijnde rand van een Natura 2000-gebied¹, gemeten in mol stikstof per hectare per jaar;
- beschermd natuurmonument: gebied dat op grond van artikel 10, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 is aangewezen als beschermd natuurmonument;
- bedrijfskavel: landbouwgrond behorende tot een landbouwbedrijf, waarop de bedrijfsgebouwen zijn gelegen en die wordt begrensd door percelen in gebruik bij derden of door niet overschrijdbare openbare wegen en waterwegen;
- graasdieren: runderen, schapen, geiten, paarden, ezels, Midden-Europese edelherten, damherten en waterbuffels;
- landbouw: akkerbouw, veehouderij – daaronder begrepen elke bedrijfsmatige vorm of omvang die als bedrijfsmatig kan worden beschouwd van houden van dieren voor gebruiks- of winstdoeleinden – , tuinbouw – daaronder begrepen fruitteelt en het kweken van bomen, planten, bloemen en bloembollen – en bosbouw die aan bij ministeriële regeling gestelde regels voldoet;
- landbouwgrond: grond waarop daadwerkelijk enige vorm van landbouw wordt uitgeoefend;
- kritische depositiewaarde: kritische depositiewaarde zoals vermeld in bijlage 1.

B

Na artikel 1 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 1a

Dit besluit berust mede op artikel 19da van de Natuurbeschermingswet 1998.

C

De artikelen 1 en 1a worden vervat in een paragraaf met het opschrift:

§1. Algemene bepalingen

D

Na artikel 1a wordt het opschrift ingevoegd:

§2. Bevoegdheid van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

¹ Bij het gebruik van het begrip 'Natura 2000-gebied' is ervan uitgegaan dat het wetsvoorstel tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 i.v.m. de regulering van bestaand gebruik en enkele andere zaken tot wet is verheven en Natura 2000-gebied in de wet is gedefinieerd.

E

Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel a komt te luiden:

a. activiteiten die plaatsvinden in het betwiste gebied waarop het Eems-Dollardverdrag van toepassing is alsmede activiteiten die daarbuiten plaatsvinden maar met de activiteiten in het betwiste gebied één project of andere handeling vormt;

2. In onderdeel b wordt "een op grond van artikel 10a, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 aan gewezen gebied" vervangen door: een Natura 2000-gebied.

3. Voor de tekst wordt de aanduiding "1" geplaatst.

4. Het volgende lid wordt toegevoegd:

2. Artikel 3 zoals dat luidde op de dag voor inwerkingtreding van artikel I, onderdeel E, van het Besluit tot wijziging van het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998 in verband met de toevoeging van categorieën van projecten en andere handelingen waarop het vergunningvereiste van de Natuurbeschermingswet 1998 niet van toepassing is, blijft van toepassing op besluiten omtrent voor de datum van inwerkingtreding van dat besluit ingediende verzoeken om een vergunning als bedoeld in artikel 16 of 19d van de Natuurbeschermingswet 1998 totdat de bezwaar- of beroepstermijn is verstreken dan wel, indien beroep is ingesteld, onherroepelijk op het beroep is beslist.

F

Na artikel 3 wordt een paragraaf ingevoegd. luidende:

§ 3. Vergunningvrije projecten en andere handelingen

Artikel 3a

In de periode totdat het eerste beheerplan voor het gehele desbetreffende in bijlage 1 opgenomen Natura 2000-gebied onherroepelijk is geworden, is het verbod, bedoeld in artikel 19d, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 niet van toepassing op het veroorzaken van ammoniakdepositie ten gevolge van de oprichting of verandering van een veehouderij, wanneer is voldaan aan de voorwaarde, genoemd in artikel 3c, en aan één van de volgende voorwaarden:

- a. het bedrijf veroorzaakt na de oprichting of verandering een ammoniakdepositie op het Natura 2000-gebied die kleiner is dan of gelijk is aan 5% van de kritische depositiewaarde van dat gebied; of
- b. het bedrijf veroorzaakt na de verandering een ammoniakdepositie op het Natura 2000-gebied die kleiner is dan of gelijk is aan de ammoniakdepositie die het bedrijf voorafgaand

aan de verandering veroorzaakte tenzij het bedrijf een ammoniakdepositie veroorzaakt van 100% of meer van de kritische depositiewaarde van dat gebied.

Artikel 3b

1. In de periode totdat het eerste beheerplan voor het gehele desbetreffende in bijlage 1 opgenomen Natura 2000-gebied onherroepelijk is geworden, is het verbod, bedoeld in artikel 19d, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 evenmin van toepassing op het veroorzaken van ammoniakdepositie ten gevolge van de oprichting of verandering van een veehouderij waarop uitsluitend graasdieren worden gehouden, zolang voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- a. de graasdieren worden geweid;
- b. het bedrijf heeft geen mestoverschot als bedoeld in artikel 1, onderdeel s, van de Meststoffenwet;
- c. ten minste 60% van de oppervlakte van de landbouwgrond die tot het graasdierhouderijbedrijf behoort, is onderdeel van de bedrijfskavel; en
- d. de overige landbouwgrond ligt binnen een straal van 10 km van het hoofdcomplex van de bedrijfsgebouwen van het bedrijf.

2. Voor zover van toepassing wordt de verandering, bedoeld in het eerste lid, gemeten ten opzichte van de inrichting of werking van een graasdierhouderijbedrijf waarvoor een milieuvergunning op grond van artikel 8.1 of 8.4, van de Wet milieubeheer was verleend voor 1 oktober 2005.

Artikel 3c

Degene die een veehouderij, als bedoeld in de artikelen 3a en 3b, drijft, meldt ten minste twee maanden voor de oprichting of verandering van de veehouderij bij gedeputeerde staten van de provincie waarin het desbetreffende Natura 2000-gebied geheel of grotendeels is gelegen dat hij een oprichting of verandering gaat doorvoeren die past binnen de gestelde voorwaarden, bedoeld in artikel 3a of artikel 3b, en hoeveel ammoniakdepositie zijn veehouderij op elk van de desbetreffende Natura 2000-gebieden zal veroorzaken.

Artikel 3d

1. De ammoniakdepositie door een veehouderij wordt berekend met het verspreidingsmodel "AAgro-Stacks – versie 1.0".
2. Bij de berekening van de ammoniakdepositie wordt het geometrisch gemiddelde van de emissiepunten aangemerkt als punt waar de ammoniak uit een dierenverblijf treedt of wordt gebracht.

3. Ten behoeve van de berekening van de ammoniakdepositie wordt voor elk tot de veehouderij behorend dierenverblijf de ammoniakemissie berekend, uitgedrukt in kg ammoniak per jaar.

4. De ammoniakemissie van een dierenverblijf wordt berekend door per diercategorie en per huisvestingssysteem het aantal in het dierenverblijf gehuisveste dieren te vermenigvuldigen met de bijbehorende, in bijlage 1 van de Regeling ammoniak en veehouderij opgenomen emissiefactor, en de aldus berekende emissies bij elkaar op te tellen.

G

De artikelen 4 en 5 worden vervat in een paragraaf met het opschrift:

§4. Slotbepalingen

Artikel II

Het Besluit beheer en schadebestrijding wordt als volgt gewijzigd:

A

Het tweede lid van artikel 1 alsmede de aanduiding "1." voor het eerste lid vervallen.

B

Artikel 11a vervalt.

Artikel III

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat dit besluit met daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR
EN VOEDSELKwaliteit,

G. Verburg

Bijlage 1 Kritische depositiewaarde per habitatgebied

Gebied		Kritische depositiewaarde
gebiedscode	gebiedsnaam	mol N/ha/jaar
NL2003001	Aamsveen	1071
NL2003002	Abdij Lilbosch en voormalig Klooster Mariahoop	n.v.t
NL2003003	Achter de Voort, Agelerbroek en Voltherbroek	779
NL3000044	Alde Feanen	1293
NL2003004	Amerongse Bovenpolder	1693
NL9801004	Bakkeveense Duinen	1071
NL2000002	Bargerveen	1071
NL2003005	Bekendelle	1336
NL9801076	Bemelerberg en Schiepersberg	829
NL2003006	Benekomse Meent	729
NL2003007	Bergvennen en Brecklenkampse Veld	1071
NL3000040	Biesbosch	1300
NL2003008	Boddenbroek	729
NL2003009	Boetelerveld	736
NL3004001	Boezem van Brakel	1300
NL9801016	Borkeld	1071
NL2003010	Boschhuizerbergen	1071
NL9801044	Botshol	514
NL1000029	Brunssumerheide	1071
NL2003011	Bruuk	736
NL2003012	Bunder- en Elsloerbos	1557
NL9801019	Buurserzand en Haaksbergerveen	1071
NL2003013	Canisvlietse Kreek	n.v.t
NL1000030	Coepelduynen	1193
NL9801021	Dinkelland	1071
NL9801009	Drentsche Aa	1071
NL9803011	Drents-Friese Wold en Leggelerveld	1071
NL2003014	Drouwenerzand	743
NL2003057	Duinen Ameland	771
NL1000009	Duinen Den Helder - Callantsoog	771

Gebied		Kritische depositiewaarde
gebiedscode	gebiedsnaam	mol N/ha/jaar
NL9801079	Duinen Goeree	771
NL2003058	Duinen Schiermonnikoog	771
NL1000010	Duinen Schoorl	779
NL2003059	Duinen Terschelling	771
NL2003060	Duinen Texel, Waal en Burg, Dijkmanshuizen en de Bol	771
NL2003061	Duinen Vlieland	771
NL3000016	Duinen Zwanenwater en Pettemerduinen	771
NL3000070	Dwingelderveld	1071
NL3004002	Eilandspolder-oost	514
NL2003015	Elperstroom	729
NL1000004	Engbertsdijkvenen	1071
NL9801007	Fochteloërveen en Esmeer	1071
NL1000002	Friese IJsselmeerkust	1129
NL9801024	Gelderse Poort	1300
NL2003016	Geleenbeekdal	1621
NL9801041	Geuldal	829
NL2003017	Gouzee en kustzone Muiden	n.v.t
NL9801075	Grensmaas	1786
NL4000021	Grevelingen	779
NL2003018	Groot Zandbrink	736
NL2003019	Groote Gat	1557
NL9801036	Groote Heide - De Plateaux	1071
NL1000025	Groote Peel	1071
NL2003020	Groote Wielen	736
NL1000015	Haringvliet	1807
NL9801071	Havelte-oost	1071
NL2003021	Hollands Diep (oeverlanden)	2564
NL2003022	Ijsseluiterwaarden	1300
NL2003023	Ilperveld / Oostzanerveld / Varkensland	514
NL3000401	Kampina en Oisterwijkse Bossen en Vennen	1071
NL1000022	Kempenland	1071
NL1000012	Kennemerland-zuid	771
NL2003024	Kolland en Overlangbroek	1336
NL1000017	Kop van Schouwen	771

Gebied		Kritische depositiewaarde
gebiedscode	gebiedsnaam	mol N/ha/jaar
NL9801072	Korenburgerveen	779
NL1000021	Krammer-Volkerak	1486
NL2003025	Kunderberg	829
NL3004003	Landgoederen Oldenzaal	1336
NL2003026	Langstraat bij Sprang-Capelle	1129
NL2003027	Lemselermaten	736
NL9803039	Leudal	2400
NL3004005	Leusveld, Voorstonden en Empensche/Tondensche heide	714
NL2003028	Lieftingsbroek	2164
NL2003029	Lonnekermeer	1071
NL9803030	Loonse en Drunense Duinen, De Brand en de Leemkuilen	1071
NL2003030	Luistenbuul en Koekoeksche Waard	1300
NL1000028	Maasduinen	1071
NL1000020	Manteling van Walcheren	779
NL2003031	Mantingerbos	2007
NL2003032	Mantingerzand	1071
NL1000027	Mariapeel en Deurnese Peel	400
NL1000013	Meijendel en Berkheide	800
NL2000008	Meinweg	1071
NL3000061	Naardermeer	514
NL3000036	Nieuwkoopse Plassen en de Haeck	514
NL2003033	Noorbeemden	1621
NL9801080	Noordhollands Duinreservaat	771
NL2003062	Noordzeekustzone	n.v.t
NL2003034	Norgerholt	2043
NL2003035	Oeffeltermoent	1300
NL2003063	Olde Maten en Veerslootslanden	514
NL2003036	Oostelijke Vechtplassen	514
NL1000018	Oosterschelde	1486
NL2003038	Oudegaasterbrekken, Gouden Bodem en Fluessen	1550
NL2003037	Oude Maas	1557
NL9801055	Ossendrecht	1071
NL2003039	Polder Stein	1536

Gebied		Kritische depositiewaarde
gebiedscod e	gebiedsnaam	mol N/ha/jaar
NL2003040	Polder Westzaan	514
NL9803073	Regte Heide en Riels Laag	1071
NL2003041	Rijswaard en Kil van Hurwenen	1300
NL2003065	Ringselven en Kruispeel	1193
NL2003042	Roerdal	1300
NL9803006	Rottige Meenthe en Brandemeer	514
NL9803015	Sallandse Heuvelrug	1071
NL2003043	Sarsven en de Banen	1193
NL9801040	Savelsbos	1471
NL1000016	Solleveld	800
NL9801064	Springendal en Dal van de Mosbeek	1071
NL2003044	Stelkampsveld (Beekvliet)	1071
NL3004004	St. Jansberg	1786
NL9801025	St. Pietersberg en Jekerdal	1436
NL1000024	Strabrechtse heide en Beuven	1071
NL2003045	Swalmdal	1300
NL2003046	Teeselinkven	1071
NL2003047	Ulvenhoutse Bos	921
NL9801017	Vecht- en Beneden-Regge	1071
NL9801023	Veluwe: NW (incl. enclave)	1071
NL9801023	Veluwe: NO	1071
NL9801023	Veluwe: midden	1071
NL9801023	Veluwe: ZO	1071
NL9801023	Veluwe: zoom	1071
NL9801023	Veluwe: omg Ede	1071
NL2003048	Veluwemeer-Wolderwijd	n.v.t
NL9801049	Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche Broek	729
NL2003049	Vogelkreek	n.v.t
NL4000017	Voordelta	1486
NL9803077	Voornes Duin	771
NL1000001	Waddenzee	771
NL9801013	Weerribben	514
NL9801035	Weerterbos	1964
NL1000014	Westduinpark en Wapendal	800

Gebied		Kritische depositiewaarde
gebiedscode	gebiedsnaam	mol N/ha/jaar
NL9803061	Westerschelde	1271
NL2003064	Wieden	514
NL9801018	Wierdense veld	1071
NL2003050	Wijnjeterper Schar en Terwispeler Grootschar	729
NL2003051	Willinks Weust	729
NL2003052	Witte Veen	1071
NL1000003	Witterveld	1071
NL2003053	Wooldse Veen	1071
NL2003054	Wormer- en Jisperveld en Kalverpolder	514
NL2003055	Zeldersche Driessen	1300
NL3004006	Zouweboezem	n.v.t
NL3004007	Zuider Lingedijk - Diefdijk Zuid	1557
NL2003056	Zwarte Meer	1536
NL1000005	Zwarte Water	1071
NL3000027	Zwin	1007

NOTA VAN TOELICHTING

1. Inleiding

De Natuurbeschermingswet 1998 kent een vergunningplicht voor projecten en andere handelingen die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen de kwaliteit van habitats in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Als er kans is op significante gevolgen, kan de vergunning ingevolge artikel 19g, enkel worden verleend, nadat uit een passende beoordeling is gebleken dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast. Het begrip 'significant' is een open begrip. Om meer duidelijkheid te verschaffen wat significant is als het gaat om de gevolgen van ammoniakemissie door veehouderijen, heeft mijn ambtsvoorganger het toetsingskader ammoniak laten opstellen. Dit toetsingskader wordt in dit besluit verankerd. Het onderhavige besluit bepaalt dat de vergunningplicht onder bepaalde voorwaarden niet geldt voor de ammoniakdepositie ten gevolge van de oprichting en verandering van veehouderijen. Het besluit is gebaseerd op artikel 19da van de Natuurbeschermingswet 1998. In dit artikel is de mogelijkheid opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur (hierna: AmvB) te bepalen, dat het verbod van artikel 19d, eerste lid, om zonder vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 projecten of andere handelingen te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen de kwaliteit van habitats in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, niet van toepassing is op bepaalde categorieën van projecten of andere handelingen.

In de toelichting bij de nota van wijziging van het wetsvoorstel dat ertoe strekte om dit artikel toe te voegen aan de Natuurbeschermingswet 1998¹ staat dat de voorziening erop is gericht om – wanneer uit uitspraken van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap of uit mededelingen van de Europese Commissie zou blijken dat daar ruimte voor is – de zekerheid te kunnen bieden dat voor bepaalde categorieën projecten en andere handelingen geen Natuurbeschermingswetvergunning nodig is. Over de invulling van deze bepaling zal altijd overleg met de Europese Commissie plaatsvinden. Het instrument zal alleen worden ingezet als zeker is dat Nederland aan artikel 6 van de Habitatrichtlijn² blijft voldoen. Aan deze voorwaarden is voldaan, zoals nader toegelicht wordt in de paragrafen 7 en 9 van deze nota van toelichting.

2. Achtergrond

De Taskforce ammoniak en Natura 2000, waarin LNV, IPO, VNG, LTO Nederland en aanvankelijk ook Stichting Natuur en Milieu zitting hadden, is begin 2006 opgericht door de toenmalige Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit om een inhoudelijk toetsingskader te ontwikkelen waaraan getoetst kan worden of een uitbreiding van een veehouderij gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden. De aanleiding hiervoor was het feit dat door het ontbreken van een inhoudelijk toetsingskader de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State zich genooddaakt zag om ook bij geringe toenames geregeld vergunningen voor bedrijfsuitbreiding van veehouderijen te vernietigen, omdat niet kon worden uitgesloten dat de ammoniakemissie significante gevolgen kon hebben voor een nabijgelegen Natura 2000-gebied. Uiteindelijk leidde dit tot het toetsingskader ammoniak en Natura 2000 dat op 22 mei 2007 aan de Tweede Kamer is aangeboden.³ Het toetsingskader is bedoeld als handreiking aan het bevoegd gezag om te kunnen beoordelen of een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 kan worden verleend.

Bij gelegenheid van de behandeling van het toetsingskader in de Tweede Kamer is een motie van het lid Van der Vlies aanvaard.⁴ Deze motie roept de regering op duidelijkheid te verschaffen dat onderdelen van het toetsingskader na de wetswijziging van de Natuurbeschermingswet 1998

¹ Kamerstukken II 2006/07, 30 654, nr. 24

² Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206)

³ Kamerstukken II 2006/07, 30 654, nr. 43

⁴ Kamerstukken II 2006/07, 30 654, nr. 38

alsdan worden opgenomen in een AMvB. Gerefereerd wordt aan de eerder genoemde wijziging waarbij artikel 19da aan de Natuurbeschermingswet 1998 is toegevoegd. De motie sluit aan bij de wens van de provincies om het toetsingskader in regelgeving te verankeren. De regering had eerder al toegezegd te onderzoeken welke delen van het toetsingskader in een AMvB kunnen worden verankerd na de toevoeging van artikel 19da aan de Natuurbeschermingswet 1998.⁵ Het onderzoek heeft uitgewezen dat het toetsingskader grotendeels in regelgeving kan worden vervat. Hiermee wordt een afname van de administratieve lasten bewerkstelligd. Het is immers in een aantal gevallen niet langer nodig een vergunning op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 aan te vragen. Paragraaf 10 gaat hier nader op in. Tevens scheidt dit meer duidelijkheid en zekerheid omtrent het ontbreken van significante gevolgen.

3. Doel

Het toetsingskader en, in het verlengde daarvan, dit besluit beogen veehouderijbedrijven in de buurt van Natura 2000-gebieden, vooruitlopend op de op te stellen beheerplannen, duidelijkheid te bieden over hun mogelijkheden tot oprichting en verandering van veehouderijbedrijven gelet op de ammoniakdepositie die daardoor veroorzaakt wordt. Het uitgangspunt daarbij is, voortvloeiend uit de Vogel- en Habitatrichtlijn en de Natuurbeschermingswet 1998, dat de uitbreiding geen significante negatieve gevolgen voor de Natura 2000-gebieden mag hebben. Het toetsingskader biedt ruimte aan bedrijven waar dat ecologisch verantwoord is. Met andere woorden ingeval wordt voldaan aan de voorwaarden en beperkingen van het toetsingskader, is verzekerd dat er geen significante gevolgen voor de Natura 2000-gebieden optreden. Paragrafen 5.1 en 5.2 gaan hier nader op in. Deze voorwaarden en beperkingen worden overgenomen in het onderhavige besluit; bij voldoening daaraan geldt de vergunningplicht van artikel 19d niet voor zover het de effecten van ammoniakuitstoot betreft.

Dit besluit gaat wel verder dan het toetsingskader, in die zin dat het toetsingskader slechts aangeeft of een vergunning verleend kan worden. Op grond van dit besluit zijn de activiteiten waarvoor een vergunning volgens het toetsingskader verleend had kunnen worden, daarentegen geheel niet vergunningplichtig meer.

De in dit besluit voorziene uitzondering van de vergunningplicht geldt in de periode tot het eerste beheerplan voor het gehele desbetreffende Natura 2000 gebied onherroepelijk is geworden. Zoals ook aangegeven in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met de regulering van bestaand gebruik en enkele andere zaken⁶ is het beheerplan het meest geschikte instrument om een beoordeling te maken op welke wijze de instandhoudingsdoelstellingen het best kunnen worden gehaald. Bij het opstellen van de beheerplannen - waarbij ook een nadere invulling van de instandhoudingsdoelstellingen in ruimte en tijd plaatsvindt - kan een integrale afweging worden gemaakt, waarin zowel de natuurdoelstellingen als de overige functies van het gebied kunnen worden betrokken. Op basis daarvan kan in samenhang worden gezien welke maatregelen het meest effectief zijn. Op deze wijze kunnen de middelen het meest efficiënt worden ingezet voor het bereiken of behouden van een gunstige staat van instandhouding. Er wordt rekening worden gehouden met vereisten op sociaal, economisch en cultureel gebied en met regionale en lokale bijzonderheden. In het proces tot het komen van de beheerplannen wordt gezien of plaggen, aanpassing van stallen of een andere maatregel het meest voor de hand ligt voor het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen. In dit besluit wordt de kritische depositiewaarde voor de gevoeligste soort of het gevoeligste habitatype in een Natura 2000-gebied gebruikt als kritische depositiewaarde voor het hele gebied. In de beheerplannen wordt vastgelegd op welke locatie een habitatype behouden moet blijven of ontwikkeld moet worden. Dan kan blijken dat een veehouderijbedrijf zo ver van een voor verzuring gevoelig habitatype ligt, dat een verandering van de veehouderij die meer dan 5% van de kritische depositiewaarde veroorzaakt geen negatieve gevolgen heeft.

⁵ Kamerstukken II 2006/07, 30 654, nr. 40

⁶ Kamerstukken II 2006/07, 31038, nr. 3

4. Activiteiten die zijn toegestaan zonder vergunning

4.1 Drempelwaarde van 5%

Voor het veroorzaken van ammoniakdepositie ten gevolge van de oprichting van een veehouderij en voor de wijziging in het feitelijke gebruik of de inrichting van een veehouderij is geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig in de volgende situaties:

1. Wanneer na de oprichting of verandering van het bedrijf, het bedrijf een depositie op het Natura 2000-gebied veroorzaakt die gelijk is aan of kleiner is dan 5% van de kritische depositiewaarde van dat Natura 2000-gebied (de drempelwaarde) (stap 2 van het toetsingskader).
2. Wanneer de bedrijfseigen depositie na verandering lager is dan of gelijk is aan de bedrijfseigen depositie voor verandering. Als echter sprake is van piekbelasting, dat wil zeggen wanneer een veehouderij een depositie van 100% of meer van de kritische depositiewaarde van het Natura 2000-gebied veroorzaakt, dan geldt de vergunningplicht wel (stap 3 van het toetsingskader).

Stap 4 van het toetsingskader, te weten dat vergunning wordt verleend indien er nog ruimte bestaat voor uitbreiding binnen de kritische depositiewaarde, leent zich niet voor opname in dit besluit. Een algemene regeling heeft enerzijds weinig toegevoegde waarde omdat het slechts om zeer weinig gebieden gaat. Anderzijds vraagt het feit dat er slechts een beperkte ruimte is om nog uit te breiden binnen de kritische depositiewaarde om een toetsing vooraf waarbij wordt beoordeeld wat de achtergronddepositie op dat moment is en of de kritische depositiewaarde inmiddels is bereikt. De kritische depositiewaarde in deze gebieden mag uiteraard niet worden overschreden. Allerlei activiteiten zouden de achtergronddepositie zoals die bij totstandkoming van het toetsingskader is vastgesteld, kunnen doen toenemen. Er moet ook rekening worden gehouden met cumulatieve effecten van deze andere - toegestane - ontwikkelingen. Daarom zou degene die een veehouderijbedrijf wil oprichten of veranderen bij een betrouwbare instantie, zoals de provincie, moeten kunnen vragen wat de achtergronddepositie en uitbreidingsruimte op dat moment is. Een melding volstaat dan niet. De provincies hebben aangegeven dat een AMvB met die voorwaarden niet uitvoerbaar is.

Het zou zo kunnen zijn dat een veehouderijbedrijf ammoniak uitstoot die in meerdere gebieden neerslaat. Het relevante gebied is dan het gebied met de meest beperkende kritische depositiewaarde. Meestal zal dit het gebied zijn met de laagste kritische depositiewaarde, maar dat hoeft niet altijd het geval te zijn. Zo kan een gebied dat een hoge kritische depositiewaarde heeft maar dichtbij de veehouderij ligt meer beperkend zijn dan een gebied dat een lage kritische depositiewaarde heeft maar verder weg ligt.

4.2 Oprichting of verandering van graasdierhouderijbedrijven

De drempelwaarde geldt voor alle veehouderijbedrijven, ook voor graasdierhouderijbedrijven. Daarnaast is voor veehouderijbedrijven die uitsluitend graasdieren houden en die lokaal grondgebonden zijn, een extra norm ontwikkeld (stap 1 van het toetsingskader). De kern hiervan is dat door de veebezetting te koppelen aan de beschikbare oppervlakte grond, de ammoniakdepositie gelimiteerd wordt tot een voor de natuur aanvaardbaar niveau. Een reden hiervoor is dat graasdierhouderijbedrijven veel minder dan andere veehouderijen via technische maatregelen hun emissie kunnen terugdringen, terwijl via dit besluit wel de gehele ammoniakdepositie van de veehouderij tezamen voldoende wordt gereguleerd om significante gevolgen te voorkomen. Daarnaast levert de grondgebonden graasdierhouderij een waardevolle bijdrage aan het landschap. In die zin valt continuering van deze bedrijven onder de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden waarmee volgens artikel 2, derde lid, van de Habitatrictlijn rekening mag worden gehouden.

Graasdierhouderijbedrijven moeten voldoen aan de volgende voorwaarden. Het moet gaan om een bedrijf met enkel graasdieren. Alle gehouden graasdieren moeten ook geweid worden. Er mag geen mestoverschot zijn. Hierbij is een koppeling gemaakt met de Meststoffenwet. Dit betekent dat (graasdier)mestproductie tot 250 kg stikstof per hectare is toegestaan voor bedrijven

met derogatie op grond van de Nitraatrichtlijn⁷ en 170 kg stikstof per hectare voor bedrijven zonder derogatie. Tenslotte moet ten minste 60% van de oppervlakte van de landbouwgrond die tot het graasdierhouderijbedrijf behoort onderdeel zijn van de bedrijfskavel; de overige percelen liggen binnen een straal van 10 km van het hoofdcomplex van de bedrijfsgebouwen van de veehouderij.

Om bij de totstandkoming van de beheerplannen duidelijk in beeld te hebben welke veehouderijen bijdragen aan de ammoniakdepositie in het gebied, is in artikel 3c opgenomen dat eigenaren van veehouderijen bij gedeputeerde staten van de provincie waarin het gebied geheel of grotendeels is gelegen het moeten melden als zij een veehouderijbedrijf oprichten of veranderen binnen de kaders van dit besluit. Zij moeten hierbij ook aangeven hoeveel ammoniakdepositie zij veroorzaken.

5. Gevolgen voor voor verzuring gevoelige Natura 2000

5.1. Drempelwaarde van 5%

Zoals gezegd is het uitgangspunt dat de activiteiten die in de AMvB worden opgenomen geen significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden mogen hebben. Bij het opstellen van het toetsingskader heeft Alterra/ Wageningen Universiteit en Researchcentrum in opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit een scenariostudie uitgevoerd. Alterra heeft de gevolgen van het gebruik van de drempelwaarde van 5% onderzocht.⁸ Dit is gebeurd voor vijf gebieden die representatief zijn voor alle Natura 2000 gebieden. Alterra hanteert hierbij een toekomstscenario (tot en met 2015) dat rekening houdt met een realistische ontwikkeling van de veehouderijsector in de komende jaren (een gelijkblijvend aantal dieren). Voor de vijf onderzochte gebieden is vervolgens onderzocht wat de gevolgen van een drempelwaarde van 5% zullen zijn voor zowel bedrijfsontwikkeling als gebiedseigen ammoniakdepositie op de natuur. De uitkomst is dat in alle gebieden de ammoniakdepositie zal afnemen.

Alterra heeft daarna nog twee 'worst case'-scenario's in beeld gebracht. In het eerste scenario worden, uitgaande van een gelijk blijvend aantal dieren, de dieren van de stoppers zo veel mogelijk toebedeeld aan groeiers zo dicht mogelijk bij het natuurgebied. In vier van de vijf onderzochte gebieden zal in dat scenario de ammoniakdepositie nog steeds afnemen, in één gebied blijft de depositie gelijk. In het tweede 'worst case'-scenario wordt uitgegaan van een groei van het aantal dieren met 10% in 2015. In dat geval blijft de ammoniakdepositie ongeveer op het niveau van 2004. Inmiddels is aannemelijk dat er een beperkte groei van melkveestapel zal plaatsvinden vanwege de verhoging van het quotum binnen het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Naar verwachting zal de Europese Commissie een verruiming van het quotum voorstellen in 2008. Met de al eerder voorziene verruiming van 0,5% zal dit kunnen leiden tot een totale verhoging van 2,5%. Dit blijft binnen het tweede 'worst case' scenario. Over een verdere verhoging van het quotum in latere jaren zijn Europees nog geen afspraken gemaakt. Voor andere diersoorten is geen aanleiding om de aannames uit het Alterrarapport bij te stellen.

Voor het beantwoorden van de vraag of negatieve effecten op de natuur ontstaan, is niet alleen de bedrijfseigen ammoniakdepositie van individuele veehouderijen of van de groep bedrijven waarvoor het onderhavige besluit zal gelden van belang, maar tevens de ontwikkeling van de achtergronddepositie. De totale stikstofdepositie op de natuur in Nederland vertoont al jaren een dalende trend. Tussen 1990 en 2003 is de stikstofdepositie met bijna 35% afgenomen

⁷ Richtlijn 91/676/EEG van de Raad van 12 december 1991 inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen (PbEG L 375)

⁸ Edo Gies en Albert Bleeker, Onderzoek naar de ammoniakdepositie op 5 habitatgebieden ten behoeve van het interim toetsingskader Natura 2000 en Ammoniak, Een scenariostudie naar de ammoniakdepositie op habitatgebieden volgens de ontwikkeling van de veehouderij tot 2015 bij een gemaximaliseerde depositie (drempelwaarde) per bedrijf, Alterra-rapport 1491, ISSN 1566-7197, 2007.

(Natuurbalans 2006, Milieu- en Natuurplanbureau)⁹. Deze trend zal zich –zo blijkt ook uit het Alterrapport- de komende jaren voortzetten, in elk geval tot en met 2015.

Uit het Alterrapport blijkt dat toepassing van het toetsingskader en het generieke beleid voor deze bedrijven (het toepassen van emissiearme technieken) zal leiden tot een afname van door deze bedrijven veroorzaakte stikstofbelasting op de onderzochte gebieden. Daarnaast zullen volgens studies van het Milieu- en Natuurplanbureau de effecten van onder andere landbouwactiviteiten op grotere afstand, verkeer en industrie ook de komende jaren verder afnemen. Deze afname is onder andere het gevolg van het generieke emissiebeleid. Een en ander betekent dat ondanks het feit dat met het toetsingskader een (beperkte) individuele toename van de belasting mogelijk is, de totale belasting op de onderzochte Natura-2000 gebieden zal afnemen.

Daar komt bij dat de gemiddelde depositie die wordt veroorzaakt door de 'gebiedseigen' stal- en opslagmissie slechts een klein deel (4-8 %) is van de totale stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied.

Op grond van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat het opnemen van de drempelwaarde van 5% geen significante gevolgen zal hebben op de beschermde natuurwaarden.

5.2. Norm voor grondgebonden graasdierhouderijbedrijven

Naast de drempelwaarde geldt een aanvullende norm voor de grondgebonden graasdierhouderijbedrijven. Uit het Alterrapport blijkt dat ca. 85% van de graasdierhouderijbedrijven die kunnen groeien tot 200 stuks vee en bijbehorend jongvee (conform de Wet ammoniak en veehouderij), kan groeien binnen de drempelwaarde van 5%. Slechts een beperkt aantal bedrijven zal daarom gebruik willen en kunnen maken van een norm voor grondgebondenheid van 170 of 250 kg stikstof per hectare per jaar om zich verder te kunnen ontwikkelen. Uitgaande van het scenario dat deze bedrijven met 25% zullen groeien, zal de depositietoename hierdoor 1-3 mol gemiddeld per hectare zijn. In combinatie met de drempelwaarde voor de andere bedrijven, leidt dit nog steeds tot een depositiedaling. Alleen in combinatie met de worst case scenario's is er kans op een minieme toename tot maximaal 6 mol per hectare. Daar staat tegenover dat de achtergronddepositie zal dalen met ten minste enkele honderden mol tot 2015.

Op grond hiervan kan worden geconcludeerd dat het opnemen van een mogelijkheid voor lokaal grondgebonden graasdierhouderijbedrijven van 170 of 250 kg per hectare, in combinatie met het hanteren van de drempelwaarde van 5 % voor andere veehouderijbedrijven, geen significante gevolgen zal hebben voor de beschermde natuurwaarden.

5.3. Conclusie

Het toepassen van dit besluit met de hierboven beschreven normen zal niet leiden tot significante gevolgen voor de Natura 2000-gebieden als gevolg van ammoniakdepositie. De instandhoudingsdoelstellingen voor deze gebieden worden dan ook niet in gevaar gebracht door de ingevolge dit besluit toegestane ammoniakdepositie voor bedrijven die worden opgericht of waarvan de inrichting wordt veranderd. In de beheerplannen zal, zoals vermeld, per gebied worden beoordeeld welke maatregelen in aanvulling op de maatregelen van het generieke ammoniakbeleid nodig zijn om de uiteindelijke doelstellingen te halen.

6. Andere milieueffecten

Naast ammoniakdepositie kan de oprichting of verandering van een veehouderijbedrijf ook licht-, geluid- en stankeffecten hebben. Naar verwachting zullen deze effecten zelden negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden hebben. Wanneer dit in een concrete situatie wel het geval zou zijn, is er een Natuurbeschermingswetvergunning nodig. Artikelen 3a en 3b verklaren het

⁹ Milieu- en Natuurplanbureau, Natuurbalans 2007, rapportnr. 500402005, 2007, http://www.mnp.nl/nl/publicaties/2007/Natuurbalans_2007.html

vergunningvereiste namelijk slechts niet van toepassing op het veroorzaken van ammoniakdepositie.

De Natuurbeschermingswet 1998 beoogt enkel gevolgen voor Natura 2000-gebieden te reguleren. Voor de regulering van andere milieueffecten, zoals geurhinder voor personen, is de milieuwetgeving, zoals de Wet milieubeheer, de Wet geurhinder en veehouderij, de Wet ammoniak en veehouderij en daarop gebaseerde regelgeving, bedoeld. Deze verandert door dit besluit niet (zie ook paragraaf 8). Dit besluit heeft dan ook geen invloed op dergelijke milieueffecten.

7. Europese kaders

Zoals in de inleiding staat, wil de regering een besluit op grond van artikel 19da van de Natuurbeschermingswet alleen nemen indien zeker is dat Nederland blijft voldoen aan artikel 6 van de Habitatrichtlijn.

Artikel 6, tweede en derde lid, van de Habitatrichtlijn luiden:

2. De lidstaten treffen passende maatregelen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones niet verslechtert en er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen voor zover die factoren, gelet op de doelstelling van deze richtlijn een significant effect zouden kunnen hebben.

3. Voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied. Gelet op de conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied (...) geven de bevoegde nationale instanties slechts toestemming voor dat plan of project nadat zij de zekerheid hebben gekregen dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten (...).

De oprichting of verandering van een veehouderij bedrijf kan worden aangemerkt als een project in de zin van artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn. Het is vaste jurisprudentie dat bij het bepalen van de significantie van de gevolgen van de nieuwe situatie moet worden uitgegaan van de veranderingen ten opzichte van de onderliggende voor de inrichting geldende vergunningen.¹⁰ Dit is dan ook het uitgangspunt van het toetsingskader. Het Europese Hof heeft bepaald dat de gevolgen van een project niet significant zijn, wanneer het project de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied niet in gevaar brengt.¹¹ Dat is hier, zoals hierboven nader onderbouwd, het geval.

Nu vaststaat dat uitbreidingen tot 5% van de kritische depositiewaarde en bij het hanteren van de norm voor lokaal grondgebonden graasdierhouderijbedrijven van 170 of 250 kg stikstof per hectare per jaar, afzonderlijk noch in combinatie met andere plannen en projecten significante gevolgen kunnen hebben, is artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn niet van toepassing.

De vergunningplicht in de Natuurbeschermingswet 1998 is daarnaast ook bedoeld als implementatie van het artikel 6, tweede lid. Bij het nemen van passende maatregelen op grond van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn mag ingevolge artikel 2, derde lid, van de Habitatrichtlijn rekening worden gehouden met vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, en met de regionale en lokale bijzonderheden.¹² Om de ammoniakdepositie terug te brengen richting het niveau van de kritische depositiewaarden, worden maatregelen genomen in het kader van het generieke ammoniakbeleid. Gelet op het feit dat de totale belasting in alle gebieden zal afnemen, ondanks de mogelijkheid van (bepaalde) plaatselijke, individuele toename,

¹⁰ Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State van 7 september 2005, zaak no. 200409681/1, Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State van 20 september 2006, zaak no. 200509110/1

¹¹ Het "kokkelvisserij-arrest", HvJEU, 7 september 2004, zaak C-127/02, r.o.

¹² Zie ook Europese Commissie, Beheer van "Natura 2000-gebieden. De bepalingen van artikel 6 van de habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG), 2000, p. 26-27.

de economische belangen van de veehouderij en de bijdrage die de grondgebonden graasdierhouderij levert aan het landschap is het wenselijk en verantwoord om deze activiteiten toe te staan zonder natuurbeschermingswetvergunning.

Over het toetsingskader is ook overleg gevoerd met de diensten van de Europese Commissie. Er is niet gebleken van zwaarwegende bezwaren. Als er wetenschappelijke gegevens bestaan op basis waarvan zeker is dat significante gevolgen zijn uitgesloten, kan dit generiek, in een algemeen geldend toetsingskader worden vervat.

8. Verhouding tot de Wet ammoniak en veehouderij, de Wet milieubeheer en de Kaderrichtlijn Water

Wanneer een Natura 2000-gebied is aangewezen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, hoeft bij het verlenen van een milieuvergunning aan een veehouderij geen rekening te worden gehouden met de gevolgen voor dat Natura 2000-gebied.¹³ Maar vanwege de systematiek van de Wet ammoniak en veehouderij en Wet milieubeheer zal een veehouderij in of nabij een Natura 2000-gebieden toch veelal met beide beoordelingskaders te maken hebben. Hieronder wordt nader ingegaan op de samenloop van beide beoordelingskaders.

Voorzover een zeer kwetsbaar gebied deel uitmaakt van of samenvalt met een Natura 2000-gebied, kan de betreffende veehouderij in dat (deel)gebied of in de zone van 250 meter te maken krijgen met aanvullende voorwaarden op grond van de Wet ammoniak en veehouderij/Wet ammoniak en veehouderij. Dat houdt in dat voor een intensieve veehouderij een ammoniakemissieplafond geldt op basis van de vergunde ammoniakemissie, maar gecorrigeerd voor de toepassing van 'beste beschikbare technieken' (BBT). Dat betekent dat de ammoniakemissie van de meeste intensieve veehouderijen in die gebieden en zones (op termijn) aanzienlijk zal afnemen, tenzij de veehouderij al BBT toepaste. In het laatste geval zal de ammoniakemissie in elk geval niet mogen toenemen. Voor deze veehouderijen zal het toetsingskader uit de Natuurbeschermingswet 1998 nauwelijks betekenis hebben, omdat bij een voorgenomen uitbreiding het zoneringsregime van de Wet ammoniak en veehouderij de beperkende factor zal vormen. Dat geldt niet of in mindere mate voor graasdierhouderijbedrijven in een dergelijk gebied of de zone daaromheen, omdat deze bedrijven vanwege het ruimere emissieplafond (2446 kg ammoniak) veelal nog uitbreidingsruimte zullen hebben. Dit komt overeen met het grondgebondenspoor in het toetsingskader (200 graasdieren met bijbehorend jongvee). Of en in hoeverre deze ruimte ook daadwerkelijk kan worden benut, zal in deze gebieden en zones worden bepaald door de Natuurbeschermingswet 1998.

Daarnaast zullen veehouderijen op grond van de Wet milieubeheer in combinatie met de Wet ammoniak en veehouderij ook BBT moeten toepassen. Op grond van deze wetten gelden voor veehouderijen die onder de werkingssfeer van de IPPC-richtlijn vallen strengere eisen dan BBT, indien dat vanwege de technische kenmerken en de geografische ligging van de veehouderij of vanwege de lokale milieusituatie noodzakelijk is. Dit is, voorzover het de ammoniakemissie uit dierenverblijven betreft, ten behoeve van de vergunningverlening uitgewerkt in de "Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij", die op 25 juni 2007 is vastgesteld door de minister van VROM en is opgenomen in de Regeling aanwijzing BBT-documenten [is nog niet gebeurd, maar maakt deel uit van de komende wijziging van deze ministeriele regeling in november].

Een aantal Natura 2000-gebieden betreft natte natuur en is ook een beschermd gebied voor de Kaderrichtlijn Water (KRW)¹⁴. Voor de KRW geldt het principe van 'geen achteruitgang' (no deterioration). Nu oprichting of verandering van veehouderijen binnen de voorwaarden van dit besluit niet leidt tot een toename van de ammoniakdepositie, verslechtert de waterkwaliteit in de betrokken natte Natura 2000-gebieden niet.

¹³ Vz. ABRvS 26 februari 2007, nr. 200609149/2 (Meijel), ABRvS 7 maart 2007, nr. 200604689/1 (Ermelo) en ABRvS 14 maart 2007, nr. 200606229/1 (Oirschot)

¹⁴ Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PbEG L 327)

9. Nahangprocedure, advisering en overleg

Dit besluit is gebaseerd op de 19da van de Natuurbeschermingswet 1998. Ingevolge het derde lid van artikel 19da van de Natuurbeschermingswet 1998 dienen dergelijke besluiten een zogenaamde nahangprocedure te doorlopen. Dat wil in dit geval zeggen dat dit besluit niet eerder in werking treedt dan na zes weken na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst en dat van deze plaatsing onverwijld mededeling wordt gedaan aan de beide Kamers der Staten-Generaal.

Over het toetsingskader is overleg gevoerd en overeenstemming bereikt met de provincies in IPO-verband, de gemeenten in VNG-verband en LTO. De Stichting Natuur en Milieu kon de einduitkomst niet onderschrijven maar had in een eerder stadium van het overleg wel aangegeven dat het werken met een drempelwaarde en met een norm voor grondgebondenheid als beginsel acceptabel was.

10. Lasten voor overheid en bedrijven

Dit besluit brengt een vermindering van de administratieve lasten voor bedrijven en van bestuurslasten met zich. Het LEI van Wageningen Universiteit en Researchcentrum heeft berekend hoeveel veehouderijbedrijven in de buurt van de gebieden die door Alterra geselecteerd zijn voor hun scenariostudie, gebruik kunnen maken van de mogelijkheden die het toetsingskader biedt. Omgerekend naar landelijk niveau zullen naar verwachting ongeveer 7000 veehouderijbedrijven in de buurt van Natura 2000-gebieden binnen de aangegeven kaders willen uitbreiden tot 2015, de periode waarvoor de scenariostudie is gemaakt. Dit komt neer op een gemiddelde van 875 per jaar. Het opstellen van de beheerplannen zal zijn beslag krijgen in 2008 –2011. Voor de periode 2008-2011 zou het gaan om $4 \times 875 = 3500$ oprichtingen en veranderingen. Aan een vergunningaanvraag voor oprichting of verandering van een veehouderij zijn gemiddeld 1000 euro administratieve lasten verbonden. Ervan uitgaande dat een meldplicht, inclusief de berekening van de ammoniakdepositie met AAgro-Stacks, 100 euro administratieve lasten met zich brengt, gaat het in totaal in de periode 2008-2011 om een vermindering van 3.150.000 euro. Daarnaast is een belangrijk voordeel voor de veehouderij dat de proceduretijd verkort wordt. Er is geen kans meer dat bezwaar- en beroepsprocedures gevolgd dienen te worden. Het besluit is voorgelegd aan Actal. Actal heeft besloten om het niet te selecteren voor advies.

Voor een groot deel van deze veehouderijbedrijven geldt waarschijnlijk dat bij het opstellen van de beheerplannen zal blijken dat ook na het onherroepelijk van het beheerplan geen vergunning nodig is. Voor zover er wel een vergunning nodig is, kunnen veehouderijbedrijven deze aanvragen in de periode tussen de vaststelling en het onherroepelijk worden van het beheerplan.

Voor de overheid betekent het een vermindering van naar schatting 500 euro per oprichting of verandering van een veehouderijbedrijf. Er wordt nog wel nagerekend of het verspreidingsmodel goed is toegepast maar er is geen overleg met de initiatiefnemer of (voorbereiding van een) formeel besluit meer nodig. De landelijke besparing voor de overheid bedraagt dan 3500×500 euro = 1.750.000 euro over de periode 2008-2011.

11. Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Onderdeel A

Ammoniakdepositie is gedefinieerd als depositie van potentieel zuur, afkomstig van ammoniak, gemeten in mol per ha per jaar op de dichtstbijzijnde rand van een Natura 2000-gebied¹⁵. Artikel 3d (onderdeel f) bepaalt dat de ammoniakdepositie berekend moet worden met toepassing van

¹⁵ Bij het gebruik van het begrip 'Natura 2000-gebied' is ervan uitgegaan dat het wetsvoorstel tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 i.v.m. de regulering van bestaand gebruik en enkele andere zaken tot wet is verheven en Natura 2000-gebied in de wet is gedefinieerd.

het verspreidingsmodel 'A Agro-Stacks versie 1.0'. Daarnaast wordt een nadere invulling gegeven aan enkele begrippen uit het verspreidingsmodel. Hiermee wordt verzekerd dat de depositie altijd op dezelfde wijze wordt berekend. Deze bepaling is ontleend aan de Regeling geurhinder en veehouderij. Aagro-Stacks is ontwikkeld door KEMA en te verkrijgen op CD-ROM bij het LNV-loket.

Voor de definitie van bedrijfskavel is aangesloten bij de definities van huiskavel en bedrijfskavel in de Regeling herverkaveling en de daarop gebaseerde jurisprudentie. Daaruit blijkt onder andere dat een onderbreking in de vorm van een waterloop, boezem of (openbare) weg ten name van een derde geen verandering brengt in de aanduiding van een kavel indien de percelen aan beide zijden van de watergang of weg door middel van een vaste brug, dam of onderdoorgang (veetunnel) met elkaar zijn verbonden.

De definitie van graasdieren is ontleend aan de brochure Mestbeleid 2006. Het is niet nodig om in de definitie op te nemen dat vleeskalveren niet behoren tot de graasdieren omdat in artikel 3b al de voorwaarde wordt gesteld dat de graasdieren geweid worden. De definities van landbouw, landbouwgrond, mestoverschot en perceel zijn ontleend aan de Meststoffenwet. Aan de definitie van landbouw is toegevoegd dat het gaat om veehouderij in elke bedrijfsmatige vorm of met een omvang die als bedrijfsmatig kan worden beschouwd. Hiermee wordt aangesloten bij jurisprudentie met betrekking tot het onderscheid bedrijfsmatig – hobbymatig.

Percelen die zeer extensief beweid worden en waar het primaire doel van de beweiding het beheer en de instandhouding van een bepaald natuurdoeltype is, vallen niet onder de definitie van landbouwgrond en maken derhalve geen onderdeel uit van de bedrijfskavel.

Onderdeel B

Het oude Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998 was enkel gebaseerd op artikelen 16 en 19d van de Natuurbeschermingswet 1998. Het substantiële deel van dit besluit is gebaseerd op artikel 19da van de Natuurbeschermingswet 1998. Daarom wordt aangegeven dat het Besluit mede op deze grondslag is gebaseerd.

Onderdeel E

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om artikel 3 aan te passen. De bevoegdheid van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit om te besluiten over vergunningaanvragen wordt beperkt tot activiteiten die in het betwiste gebied plaatsvinden of daarmee een eenheid vormen. In de toelichting bij het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998 is aangegeven dat de vergunningverlenende bevoegdheid voor het betwiste gebied bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wordt gelegd om eenduidige afspraken te kunnen maken met Duitsland over het beheer en gebruik van het betwiste gebied. Daarvoor is het niet nodig dat de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit bevoegd is tot vergunningverlening in gevallen waar alleen externe werking aan de orde is. Zo is de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit bevoegd gezag als een pijpleiding wordt aangelegd vanaf het vaste land die ook door het betwiste gebied loopt. Dit geldt eveneens voor de schelpdiervisserijonderzoeken die één project vormen en die jaarlijks in het betwiste gebied en daarbuiten plaatsvinden ten behoeve van o.a. de schelpdiervisserij. Bij een vergunningaanvraag voor bijvoorbeeld de plaatsing van windmolens in de Emmapolder is gedeputeerde staten bevoegd gezag.

Het nieuwe tweede lid voorziet in overgangsrecht. De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit blijft bevoegd gezag ten aanzien van het nemen van besluiten omtrent voor de datum van inwerkingtreding van dit besluit ingediende vergunningaanvragen en bezwaren en beroepen hierover.

Onderdeel F

Bij een verandering van een veehouderij moet worden gedacht aan een uitbreiding van het aantal dieren of verplaatsing van het emissiepunt van een dierenverblijf. Het begrip "verandering" wordt gebruikt om aan te sluiten bij de Wet milieubeheer waar in artikel 8.1 wordt gesproken over "veranderen of de werking daarvan te veranderen".

De uitzondering geldt tot het onherroepelijk worden van het beheerplan en niet tot de vaststelling ervan, omdat pas bij het onherroepelijk worden van het beheerplan voor de looptijd van het beheerplan vaststaat of een activiteit vergunningplichtig is of niet.

Er moet een beheerplan zijn voor het gehele gebied en niet slechts voor een deel van het Natura 2000-gebied. Artikel 19a van de Natuurbeschermingswet 1998 legt de verantwoordelijkheid voor het vaststellen van het beheerplan bij gedeputeerde staten. Artikel 19b bepaalt dat in afwijking hiervan de minister die het gebied of een gedeelte daarvan beheert of onder wiens verantwoordelijkheid het gebied of gedeelte daarvan valt het beheerplan vaststelt voor dat deel. Het kan voorkomen dat er in eerste instantie slechts voor een deel van een Natura 2000-gebied een beheerplan wordt vastgesteld. Om in dergelijke situaties onduidelijkheid te voorkomen over de vraag wat de rand van het gebied is waarop de depositie moet worden berekend, heft dit besluit de vergunningplicht op totdat er een beheerplan is voor het gehele gebied.

De ammoniakdepositie is niet voor alle Natura 2000-gebieden relevant. In de bijlage zijn alleen die gebieden opgenomen met een kritische depositiewaarde van minder dan 2 400 mol. Dit besluit geeft alleen aan dat uitbreiding tot de drempelwaarde voor deze gebieden geen significante gevolgen kan hebben.

Voor het overige wordt verwezen naar paragraaf 4.

Artikel II

Artikel 11a van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren voorziet in een algemeen verbod op het gebruik van niet-selectieve vangmiddelen voor de soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, of bijlage V, onderdeel a, van de Habitatrichtlijn ter uitvoering van Europeesrechtelijke verplichtingen. Dit artikel was gebaseerd op artikel 18 van de Flora- en faunawet (artikel 1, tweede lid, van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren oud). Artikel 18 biedt de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur nieuwe verboden in te stellen met betrekking tot onderwerpen die in de artikel 8 tot en met 16 van de Flora- en faunawet worden geregeld ter uitvoering van internationale verplichtingen. De AMvB moet gevolgd worden door een wetsvoorstel dat hetzelfde onderwerp regelt. De wet van 11 oktober 2007 tot wijziging van de Flora- en faunawet in verband met de regulering van gebruik van niet-selectieve vangmiddelen en enkele andere zaken (Stb. 449) voorziet hier inmiddels in. Artikel 11a is daarmee overbodig.

Artikel III

Dit besluit treedt in werking op een Koninklijk besluit vast te stellen tijdstip. Op deze wijze kan het meest rekening worden gehouden met de uitkomsten van een eventueel overleg met een van de Kamers der Staten-Generaal over dit besluit.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit,

G. Verburg

